

Φ. Ε. 10: ΚΕΦ. Δ' 4 & 5

I) ΑΘΗΝΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ (σελ. 50-51)

II) ΑΘΗΝΑ: ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (σελ. 52-53)

I.

Η δημιουργία της πόλης της Αθήνας

Το έδαφος της Αττικής ήταν [redacted]. Υπήρχαν μικροί [redacted] γύρω από τα λιγιστά χωράφια. Γι' αυτό οι κάτοικοι ασχολούνταν κυρίως με το [redacted] και τη [redacted]. Αργότερα οι οικισμοί [redacted] σε μια πόλη, την [redacted]. Αυτό το γεγονός, που ονομάστηκε [redacted], αποδόθηκε στον [redacted] και γιορταζόταν κάθε χρόνο στα [redacted].

Το πολίτευμα της Αθήνας

Το πρώτο πολίτευμα της Αθήνας ήταν η [redacted]. Τελευταίος βασιλιάς ήταν ο [redacted]. Στη συνέχεια διαμορφώθηκε ένα [redacted] πολίτευμα που το αποτελούσαν:

- ✓ ο **άρχοντας-βασιλιάς** (είχε [redacted] εξουσίες)
- ✓ ο [redacted] **άρχοντας** (υπεύθυνος για τη σύγκληση της [redacted])
- ✓ ο **άρχοντας** [redacted] (είχε στρατιωτικές εξουσίες)
- ✓ οι **έξι** [redacted] (είχαν [redacted] και νομοθετικές εξουσίες)
- ✓ ο [redacted] [redacted] (ήταν το ανώτατο δικαστήριο)
- ✓ η **Εκκλησία του Δήμου** (ήταν η [redacted] των Αθηναίων)

Οι κοινωνικές συγκρούσεις της Αθήνας

Οι **έμποροι** και οι [redacted] άρχισαν να αμφισβητούν την εξουσία των **ευγενών-αριστοκρατών**. Από την άλλη μεριά, οι **αγρότες** ήταν [redacted] στους ευγενείς και γίνονταν [redacted].

Ο [redacted] το 632 π.Χ. προσπάθησε να εκμεταλλευτεί τη δυσανεμία των φτωχών και να γίνει [redacted]. Τελικά απέτυχε. Ο ίδιος δραπετεύσε, αλλά οι οπαδοί του [redacted], παρότι είχαν καταφύγει στους βωμούς των θεών. Αυτή η ανόσια πράξη έμεινε γνωστή ως « [redacted] ».

Η ένταση στην Αθήνα συνεχίστηκε. Οι φτωχότεροι Αθηναίοι ζητούσαν

α) **διαγραφή των** [redacted] **τους** και

β) **καταγραφή των** [redacted] (μέχρι τότε ήταν άγραφοι και δεν μπορούσε να αποδοθεί σωστά η δικαιοσύνη)

Τελικά το [redacted] π.Χ. ανατέθηκε στον [redacted] να καταγράψει τους νόμους. Οι **νόμοι του Δράκοντα** ήταν πολύ [redacted].

II.

Τα μέτρα του Σόλωνα

Παρά την καταγραφή των νόμων, οι φτωχοί ήταν ακόμα δυσαρεστημένοι για τα [redacted] χρέη τους.

Το 594 π.Χ. ανέθεσαν οι Αθηναίοι στο [redacted], ποιητή και σοφό, να βρει λύσεις στο πρόβλημα.

Τα **μέτρα** που εφάρμοσε ο Σόλων ήταν:

- κατάργηση των χρεών (**σεισάχθεια** = αποτίναξη του βάρους)
- απελευθέρωση των [redacted] δούλων
- απαγόρευση του [redacted] με εγγύηση την προσωπική [redacted]
- διαίρεση των πολιτών σε [redacted] τάξεις με βάση το εισόδημα και όχι την [redacted]
- διεύρυνση του πολιτικού ρόλου της [redacted]
- Δημιουργία της Βουλής των [redacted]
- Δημιουργία του λαϊκού δικαστηρίου της [redacted]
- [redacted] **συμμετοχή** στα κοινωνικά και πολιτικά θέματα

Η τυραννίδα του [redacted]

Τα μέτρα του Σόλωνα ανακούφισαν τους φτωχούς αλλά η γη παρέμενε στα χέρια των [redacted]. Την κατάσταση εκμεταλλεύτηκε ένας πλούσιος Αθηναίος, ο Πεισίστρατος, που πήρε με τη βία την εξουσία και επέβαλε [redacted] πολίτευμα. Ο Πεισίστρατος στέρησε πολλές ελευθερίες από τους Αθηναίους, αλλά έκανε και σημαντικά [redacted] έργα.

Οι καινοτομίες του Κλεισθένη

Όταν ανατράπηκε η τυραννία (510 π.Χ.), κυριάρχησαν οι [redacted] με αρχηγό τον [redacted]. Ο Κλεισθένης πήρε ορισμένα μέτρα που έθεσαν τις [redacted] της δημοκρατίας στην Αθήνα:

- Χώρισε του κατοίκους της Αττικής σε [redacted] [redacted], των οποίων τα μέλη προέρχονταν από διαφορετικές [redacted] (έτσι η συγγένεια και η καταγωγή έπαψαν να έχουν κυρίαρχη σημασία).
- Αύξησε τα μέλη της Βουλής από 400 σε [redacted] (Βουλή των [redacted]).
- Αύξησε τον αριθμό των [redacted] από 1 σε 10 (ως τότε υπήρχε μόνο ο άρχων- πολέμαρχος).
- Έκανε την Εκκλησία του Δήμου [redacted] σώμα του πολιτεύματος (έπαιρνε πια τις πιο σοβαρές αποφάσεις).

Τα αποτελέσματα των καινοτομιών του Κλεισθένη:

- Έκανε [redacted] τα αξιώματα σε όλους τους πολίτες (ισοτιμία-ισονομία).
- Εξασφάλισε την [redacted] και την ομόνοια των πολιτών ([redacted] [redacted]).
- Αφύπνισε το [redacted] του πολίτη για τα κοινά.
- Έθεσε τα [redacted] ενός πολιτεύματος που είχε αργότερα παγκόσμια σημασία.

Γραπτές εργασίες

- 1) Τι σημαίνει σήμερα η έκφραση *δρακόντεια μέτρα* και γιατί πήρε αυτή τη σημασία;
- 2) Να αναλύσεις ετυμολογικά τον όρο *σεισάχθεια* και να εξηγήσεις γιατί η περίφημη αυτή νομοθετική διάταξη του Σόλωνα ονομάστηκε έτσι.
- 3) Τι γνωρίζεις για τον οστρακισμό;
